

ZAPAMIĘTAJ – POWTÓRZ PRZED SPRAWDZIANEM

POCZĄTEK REWOLUCJI FRANCUSKIEJ – **1789 ROK**

Napoleona Bonaparte:

cesarz Francuzów, twórca Księstwa Warszawskiego, wybitny dowódca wojskowy, postać pojawiająca się w tekście polskiego hymnu.

Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela – zakładała m.in.: wolność słowa i wyznania, równość wobec prawa, braterstwo, suwerenność narodu francuskiego oraz nienaruszalność praw własności, zrywała z absolutyzmem, głosiła, że prawo jest wyrazem woli narodu

III rozbiór Polski – 1795 rok

W **1797 r. Józef Wybicki** napisał „Pieśń Legionów Polskich we Włoszech”
W 1927 r. pieśń stała się hymnem wszystkich Polaków.

W 1797 r. w północnych Włoszech utworzono polskie oddziały, które miały walczyć u boku Napoleona Bonapartego. Nazwano je **Legionami Polskimi**. Ich dowódcą został Jan Henryk Dąbrowski.

W **1807 r.** Bonaparte utworzył z części II i III zaboru **pruskiego KSIĘSTWO WARSZAWSKIE**. W 1809 r. Księstwo Warszawskie zostało powiększone o ziemie III zaboru austriackiego w tym Kraków.

W **1914 r. w Wiedniu** został zorganizowany kongres nazwany wiedeńskim. Konferencja międzynarodowa składająca się z przedstawicieli szesnastu państw europejskich, trwająca od **września 1814 roku do 9 czerwca 1815 roku** dokonała nowego podziału Europy. Jedną z decyzji podjętych na **kongresie wiedeńskim** dotyczyła utworzenia **Królestwa Polskiego**.

PRZYCZYNY WYBUCHU POWSTANIA LISTOPADOWEGO:

- łamanie przez cara zapisów konstytucji Królestwa Polskiego, dążenie Polaków do odzyskania niepodległości

POWSTANIE LISTOPADOWE 1830-1831

W **nocy 29 na 30 listopada 1830 r.** w Warszawie wybucha POWSTANIE LISTOPADOWE((największy zryw niepodległościowy XIX w.).

Powstanie narodowe przeciw Rosji, trwające od **29 XI 1830 do października 1831** r. Objęło swym zasięgiem Królestwo Polskie, Litwę, część Ukrainy i Białorusi. Sprowokowane m.in. łamaniem konstytucji Królestwa z 1815 oraz represjami wobec tajnych związków i organizacji.

Represje – prześladowania i kary stosowane przez władze.

Branka – przymusowy pobór do wojska rosyjskiego.

PRZYCZYNY KLĘSKI POWSTANIA LISTOPADOWEGO

źle przygotowane powstanie,

- przywódcy cywilni nie chcieli powstania,
- błędy generałów,
- przewaga Rosjan,
- brak wiary w zwycięstwo.

Data	Miejsce	Polski dowódca	Skutki
14 II	pod Stoczkiem	gen. J. Dwernicki	zwycięstwo Polaków
17 II	pod Dobrem	gen. J. Z. Skrzynecki	zwycięstwo Polaków
19/20 II	pod Wawrem	gen. F. Żymirski	duże straty Rosjan
24/25 II	pod Białoleką	gen. J. Krukowiecki	zwycięstwo Polaków
25 II 1831	pod Grochowem	gen. J. Chłopicki	brak rozstrzygnięcia
31 III	pod Wawrem	gen. M. Rybiński	zwycięstwo Polaków
31 III	pod Dębem Wielkim	płk. L. Bogusławski	zwycięstwo Polaków
10 IV	pod Iganiami	gen. J. Prądzyński	zwycięstwo Polaków
26 V	pod Ostrołęką	gen. J. Z. Skrzynecki	klęska Polaków
6, 7 IX	obrona Woli	gen. J. L. Sowiński	klęska Polaków

REPRESJE PO POWSTANIU:

- wywózki na Syberię,
- wcielenie do armii rosyjskiej,
- kara śmierci,
- kara więzienia,
- konfiskata majątków,
- likwidacja języka polskiego,
- rusyfikacja,
- karne kontrybucje,
- likwidacja odrębności Królestwa Polskiego,
- zbudowanie w W-wie cytadeli, umieszczenie tam garnizonu wojska rosyjskiego na koszt miasta,
- likwidacja armii polskiej,
- Wielka Emigracja (ok. 10 tysięcy wykształconych Polaków uciekło z kraju).

Wielka Emigracja – emigracja polityczna Polaków po upadku powstania listopadowego. W jej wyniku ziemie polskie opuściło wielu wybitnych twórców, uczonych, działaczy politycznych i dowódców wojskowych.

WAŻNE POSTACIE

Józef Wybicki – autor tekstu „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”.

Adam Mickiewicz – jeden z najsłynniejszych polskich poetów, napisał poemat „Pan Tadeusz”.

Fryderyk Chopin – przedstawiciel Wielkiej Emigracji, uważany za najwybitniejszego polskiego kompozytora w dziejach.

Juliusz Słowacki – twórca dramatów, poematów i wierszy, autor „Kordiana”.

Paweł Edmund Strzelecki – podróżnik i geograf badający kontynent australijski, zdobywca Góry Kościuszki.

Józef Poniatowski – wódz stojący na czele armii Księstwa Warszawskiego.

Józef Bem – naczelny dowódca armii węgierskiej w 1849 roku, na Węgrzech uznawany za bohatera narodowego.

Ernest Malinowski – wybitny inżynier, zbudował w Peru najwyższej położoną linię kolejową na świecie.